

Finanční arbitr

Legerova 1581/69, 110 00 Praha 1 – Nové Město

Tel. 257 042 094, e-mail: arbitr@finarbitr.cz

<http://www.finarbitr.cz>

Evidenční číslo:

FA/7679/2015

Spisová značka (uvádějte vždy
v korespondenci):

FA/PS/100/2015

N á l e z

Finanční arbitr příslušný k rozhodování sporů podle § 1 zákona č. 229/2002 Sb., o finančním arbitrovi, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o finančním arbitrovi“), rozhodl v řízení zahájeném dne 17. 2. 2015 podle § 8 zákona o finančním arbitrovi o návrhu navrhovatelky ■, (dále jen „Navrhovatelka“), proti instituci UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a.s., IČO 649 48 242, se sídlem Želetavská 1525/1, 140 92 Praha 4 – Michle, zapsané v obchodním rejstříku vedeném Městským soudem v Praze, spisová značka B 3608 (dále jen „Instituce“), vedeném podle § 24 zákona o finančním arbitrovi podle tohoto zákona s přiměřeným použitím zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), o náhradu ušlého zisku ve výši 21.699,40 amerických dolarů a uložení povinnosti předložit podklady, takto:

Návrh se podle § 15 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi zamítá.

O d ů v o d n ě n í :

1. Předmět řízení před finančním arbitrem a zkoumání podmínek řízení

Návrhem na zahájení řízení se Navrhovatelka po Instituci domáhá náhrady ušlého zisku jako ztráty z nemožnosti realizovat obchod s investičními nástroji, protože Instituce neprovedla včas její zahraniční platební příkaz. Navrhovatelka se vedle toho domáhá, aby finanční arbitr uložil Instituci povinnost předložit jí instrukce k otevření účtu, originál nebo ověřenou kopii dopisu se sdělením Instituce o neprovedení zahraničního platebního příkazu Navrhovatelky, orazítkované kopie zahraničního platebního příkazu a výpovědi ze spořicího účtu a jméno ředitele Instituce, který udělil souhlas s neprovedením zahraničního platebního příkazu Navrhovatelky.

Finanční arbitr při zkoumání podmínek řízení před finančním arbitrem zjistil, že Navrhovatelka dne 10. 10. 2000 uzavřela se společností Živnostenská banka, a.s., smlouvu o účtu (dále jen „Smlouva o účtu“), na základě které Instituce Navrhovatelce zřídila běžný účet č. ■ (dále jen „Účet“) a spořicí účet č. ■ s výpovědní lhůtou v délce jednoho týdne (dále jen „Spořicí účet“).

Podpisem Smlouvy o účtu mimo jiné vyjádřila Navrhovatelka „...*souhlas s podmínkami Živnostenské banky, a.s. pro vedení účtů fyzických osob, které jsou nedílnou součástí této smlouvy...*“, konkrétně pak účinnými ode dne 7. 8. 2000 (dále jen „Podmínky vedení účtů 2000“).

Finanční arbitr dále zjistil, že dne 7. 7. 2004 uzavřela Navrhovatelka se společností Živnostenská banka, a.s., Dodatek Smlouvy o účtu, na základě kterého se Účet změnil na účet-T č. ■ (dále jen „Účet-T“), a jeho vedení se řídilo Podmínkami Živnostenské banky, a.s. pro vedení účtů T fyzických osob nepodnikajících, konkrétně účinnými ode dne 1. 10. 2003 (dále jen „Podmínky účtu T“).

Z veřejného seznamu obchodního rejstříku finanční arbitr zjistil, že dne 5. 11. 2007 převzala aktiva a závazky společnosti Živnostenská banka, a.s., Instituce.

Podle § 18 bodu 4) Podmínek vedení účtů 2000 „[b]anka (tedy Instituce) si vyhrazuje právo tyto podmínky stejně jako obchodní podmínky k nim a svůj sazebník změnit. Oznámení o těchto změnách jsou uveřejňována v prostorách banky. Takto oznámené změny jsou pro klienty závazné ode dne uveřejnění, nebude-li výslovně ujednáno jinak. Banka však na požádání zašle majiteli účtu své podmínky pro vedení účtu, bude-li to v jejich provozních možnostech.“ Podle § 16 bodu 6) Podmínek účtu T „[b]anka (tedy Instituce) si vyhrazuje právo tyto podmínky a sazebník poplatků za poskytování služeb měnit. Oznámení o těchto změnách jsou uveřejňována ve všech v prostorách banky. Takto oznámené změny jsou pro klienty závazné ode dne uveřejnění, nebude-li výslovně ujednáno jinak. Banka však na požádání zašle majiteli účtu své podmínky pro vedení účtu, bude-li to v jejich provozních možnostech.“ Instituce, resp. přede dnem 5. 11. 2007 společnost Živnostenská banka, a.s., tedy mohla doplňovat nebo měnit jednotlivé články nebo celé podmínky, avšak tyto změny nabývaly účinnosti vůči Navrhovatelce nejdříve jejich doručením Navrhovatelce, neboť podle § 45 odst. 1 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění účinném do dne 31. 12. 2013 (dále jen „občanský zákoník“), platí, že projev vůle působí vůči nepřítomné osobě od okamžiku, kdy jí dojde. Navíc, ode dne 1. 11. 2009 nabývaly změny účinnosti vůči Navrhovatelce, pokud proběhly v souladu s § 94 zákon č. 284/2009 Sb., o platebním styku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o platebním styku“).

Instituce finančnímu arbitrovi předložila Podmínky Živnostenské banky, a.s. pro vedení účtu fyzických osob nepodnikajících účinné ode dne 1. 4. 2004, Produktové obchodní podmínky pro účty a platební styk UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a.s. účinné ode dne 1. 1. 2014, Obecné obchodní podmínky UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a. s. účinné ode dne 1. 1. 2014 a Všeobecné obchodní podmínky UniCredit Bank Czech Republic, a.s. účinné ode dne 1. 12. 2010. Instituce nedoložila, že informace o změnách jednotlivých nedílných součástí Smlouvy o účtu poskytla Navrhovatelce způsobem, který stanoví občanský zákoník, zákon o platebním styku, případně Smlouva o účtu. Finanční arbitr proto považuje pro účely tohoto řízení za nedílnou součást Smlouvy o účtu Podmínky vedení účtů 2000 a Podmínky účtu T.

Na Smlouvu o účtu je potřeba do 31. 12. 2013 aplikovat ustanovení o smlouvě o běžném účtu podle § 708 an. zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění účinném do dne 31. 12. 2013 (dále jen „obchodní zákoník“). Ode dne 1. 1. 2014 je Smlouva o účtu smlouvou o účtu podle § 2662 an. zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „nový občanský zákoník“).

Vedle toho, ode dne 1. 11. 2009 se na smluvní vztah mezi Navrhovatelkou a Institucí použijí příslušná ustanovení zákona o platebním styku, neboť podle § 144 odst. 6 zákona o platebním styku platí, že „[p]rávní vztahy mezi poskytovatelem a uživatelem se dnem nabytí účinnosti tohoto zákona řídí tímto zákonem, i když vznikly přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona. Vznik těchto právních vztahů, jakož i jednotlivé nároky, které z těchto právních vztahů vznikly přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, se však posuzují podle dosavadních právních předpisů.“

Smlouva o účtu je také rámcovou smlouvou o platebních službách ve smyslu § 74 odst. 1 písm. a) zákona o platebním styku, neboť Instituce se zavázala provádět pro Navrhovatelku platební transakce ve smlouvě předem neurčené, neboť podle § 6 Podmínek vedení účtů 2000 „[p]ři bezhotovostním platebním styku je možné používat těchto platebních prostředků: [...]“ a podle § 7 Podmínek vedení účtů 2000 „banka vyžaduje při vkladu a výběru peněžních prostředků[...]“. Dále z § 6 Podmínek účtu T vyplývá, že „[p]ři bezhotovostním platebním styku je možné používat jednorázové platební příkazy [...]“ a z § 8 Podmínek účtu T, že „banka vyžaduje při vkladu a výběru peněžních prostředků [...]“, tedy Instituce se zavázala pro Navrhovatelku provádět hotovostní a bezhotovostní transakce.

Finanční arbitr posoudil Podmínky vedení účtů 2000 a Podmínky účtu T podle § 144 odst. 7 zákona o platebním styku, který stanoví, že „[j]estliže byly mezi poskytovatelem a uživatelem ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona sjednány podmínky poskytování platebních služeb, které jsou pro uživatele méně příznivé než podmínky, které tento zákon umožňuje sjednat jako nejméně příznivé pro uživatele, platí, že byly sjednány podmínky, které tento zákon umožňuje sjednat jako nejméně příznivé pro uživatele.“ Tedy po dni 1. 11. 2009 platí, že součástí Smlouvy o účtu nejsou taková smluvní ujednání, která jsou pro Navrhovatelku méně příznivá, než stanoví zákon o platebním styku; v takovém případě se uplatní ustanovení zákona.

Podle § 1 bodu 2) Podmínek účtu T se „[ú]čet T zakládá pro potřeby zúčtování termínovaných vkladů, ke spořicímu účtům pro zúčtování částek vypovězených ze spořicího účtu, pro zúčtování splátek úvěrů nebo pro zúčtování obchodu s cennými papíry. Banka účet zřídí pouze v případě současného zřízení spořicího účtu ve stejné měně nebo při založení termínovaného vkladu ve stejné měně, při poskytnutí úvěru bankou nebo při uzavření obchodu s cennými papíry.“ Podle § 1 bodu 4) Podmínek účtu T „[ú]čet nesmí být používán pro běžné platby prováděné za účelem úhrady zboží či služeb, povoleny jsou pouze platby, které svým účelem korespondují s některým z obchodů uvedených v bodu 2.“

Účet-T tedy není platební účet ve smyslu § 2 odst. 1 písm. b) zákona o platebním styku, neboť sice slouží k provádění platebních transakcí, pouze však k takovým, které splňují výše citované podmínky. Provádění platebních transakcí na Účtu-T je tak výrazně omezeno.

Instituce poskytla Navrhovatelce platební službu spočívající v převodu peněžních prostředků z Účtu-T na účet, který nevede poskytovatel platebních služeb plátce, tedy Instituce. Takový převod peněžních prostředků naplňuje znaky platební služby podle § 3 odst. 1 písm. f) zákona o platebním styku.

Instituce vystupovala ve vztahu k Navrhovatelce jako poskytovatel platebních služeb ve smyslu zákona o platebním styku. Navrhovatelka vystupovala ve vztahu k Instituci jako uživatel platebních služeb, a to plátce, když podle § 2 odst. 3 písm. a) zákona o platebním styku je plátcem uživatel, z jehož platebního účtu mají být odepsány peněžní prostředky k provedení platební transakce nebo který dává k dispozici peněžní prostředky k provedení platební transakce.

K rozhodování sporu mezi Navrhovatelkou a Institucí je finanční arbitr příslušný, neboť se jedná o spor mezi poskytovatelem platebních služeb a uživatelem platebních služeb při poskytování platebních služeb podle § 1 odst. 1 písm. a) ve spojení s § 3 odst. 1 a 2 zákona o finančním arbitrovi, když k rozhodování tohoto sporu je podle § 7 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, dána pravomoc českého soudu.

4. Tvrzení Navrhovatelky

Navrhovatelka tvrdí, že dne 10. 10. 2014 odeslala jako obyčejnou leteckou zásilku ze Spojených států amerických adresovanou Instituci výpověď' Spořicího účtu a zahraniční platební příkaz k převodu peněžních prostředků ve výši 50.000 Kč z Účtu-T na Cílový účet s datem splatnosti 10. 11. 2014 a dokládá své tvrzení Kopii výpovědi, Kopii platebního příkazu a Místopřísežným prohlášením.

Navrhovatelka v předloženém Místopřísežném prohlášení výslovně prohlašuje, že: *„vlastnoručně doručila dne 10. října 2014 poštovnímu úřadu United State Post Office ve státě New York obálku, opatřenou poštovním v požadované výši a adresovanou kanceláři UniCredit Bank v Praze, která obsahovala přiložený požadavek (o výpověď' spořicího účtu) jakož i přiložený Zahraniční platební příkaz, že oba dokumenty byly vyhotoveny specificky v souhlasem s opětovnými instrukcemi pracovníků kanceláře UniCredit Bank v Praze, a že oba dokumenty byly zaslány na adresu UniCredit Bank v Praze jako obvykle a to od roku 2008 obyčejnou mezinárodní leteckou poštou.“*

Navrhovatelka dále tvrdí, že v listopadu 2014 několikrát telefonicky kontaktovala Instituci, ale nebylo možno zastihnout osobu odpovědnou za vedení účtů. Navrhovatelka namítá, že teprve po několika písemných urgencích Instituce částku ve výši 50.000 Kč dne 3. 12. 2014 odepsala z Účtu-T ve prospěch Cílového účtu, na který byla dne 5. 12. 2014 připsána.

Navrhovatelka odmítá, že by obdržela od Instituce informující a vysvětlující dopis o neprovedení sporného platebního příkazu. Navrhovatelka se domnívá, že žádný takový dopis neexistuje, nebo ho Instituce odmítá vydat.

Navrhovatelka argumentuje, že od roku 2008 do neprovedení sporného platebního příkazu zasílala Instituci stejným způsobem zahraniční platební příkazy na totožném formuláři jako sporný platební příkaz, konkrétně: *„Donedávna byla Instituce ochotná zahájit výpovědní lhůtu na základě faxového příkazu a byla tudíž připravená odeslat zadanou částku elektronicky v okamžiku, kdy obdržela originál dokumentu poštou.“*

Navrhovatelka rozporuje razítko 20. 11. 2014 vyznačené na originálech sporného platebního příkazu a výpovědi spořicího účtu, které finančnímu arbitrovi předložila Instituce, s tím, že *„[j]e totiž nemožné a v rozporu s Navrhovatelovou předchozí mnohaletou zkušeností, aby dopis zasláný z New Yorku byl doručen do Prahy až po čtyřiceti dnech. Je tedy nabíledni, že Navrhovatelův dopis byl orazítkován UniCreditem datem 20. 11. 2014 mnohem později po tom, co byl Navrhovatelův dopis UniCreditu doručen“.*

Navrhovatelka k originálu zahraničního platebního příkazu k převodu částky 34.000 Kč z Účtu-T na Cílový účet se splatností dne 15. 2. 2014 a originálu zahraničního platebního příkazu k převodu částky 17.000 Kč z Účtu-T na Cílový účet se splatností dne 1. 4. 2014, jak je předložila finančnímu arbitrovi Instituce, namítá, že *„toliko dokumentují, že [...] ostatní identické platební příkazy podané Navrhovatelem identickým způsobem na identických formulářích byl UniCredit vždy připraven a schopen zpracovat bez prodlení a to během pouhých několika dnů“.*

Navrhovatelka namítá, že *„Instituce se ani nevyjadřuje, ani nepředkládá důkazy, kdy byl „Sporný příkaz“ skutečně doručen Instituci poštovním úřadem a kdy byl „Sporný příkaz“ odeslán Navrhovatelem z New Yorku.“*

Navrhovatelka vysvětluje, že žádala zřízení internetového bankovníctví, což jí Instituce i sama navrhla, přičemž jí Instituce i přes požadavky Navrhovatelky neposkytla informace, jakým způsobem tak má Navrhovatelka učinit.

Navrhovatelka proto požaduje, aby jí Instituce poskytla informace ohledně způsobu založení účtu PRIMA, včetně zřízení internetového bankovníctví, datovaný originál nebo ověřenou kopii dopisu, ve kterém jí měla Instituce informovat o neprovedení Platebního příkazu, kopii Platebního příkazu a Výpovědi Spořicího účtu orazítkované datem přijetí pobočky Instituce, jméno ředitele banky, který podle tvrzení zaměstnance Instituce ■, udělil konečný souhlas s neprovedením Platebního příkazu.

Navrhovatelka současně vznáší nárok na „náhradu ve výši US\$ 21.699,40 amerických dolarů, neboli desetinásobek zadržené platby, jako náhradu obchodní ztráty, kterou utrpěla, protože moje peníze byly protiprávně zadrženy UniCreditem po dobu téměř dvou měsíců.“ Navrhovatelka ztrátu vyčísľuje „Částka 50.000 Kč (US\$ 21.699,40) by mi byla bývala umožnila koupit pěti (5-ti) kontraktu E-mimi S&P 500, každý s požadovanou marží US\$ 400, s použitím celkové částky US\$ 2.000. Tržní hodnota, vyjádřena v bodech, každého z pěti kontraktů vzrostla mezi 23. říjnem 2014 a 5. prosincem 2014 následujícím způsobem:

- 1.946,00 bodů dne 23. října 2014
- 2.034,00 body dne 10. listopadu 2014
- 2.076,00 bodů dne 5. prosince 2014, což byla nejvyšší tržní hodnota pro tento druh kontraktů, který následně vypršel 19. prosince 2014. Každý bod každého z pěti kontraktů E-mimi S&P 500 má hodnotu US\$ 50.

Tržní hodnota zmíněných pěti kontraktů dne 5. prosince 2014 vyjádřena v bodech dosáhla: 5 kontraktů x 2.076 bodů = 10.381 bodů.

Kdyby byl býval UniCredit uvolnil žádanou částku 10. listopadu 2014, mohla jsem koupit pět zmíněných kontraktů 10. listopadu 2014 s požadovanou marží US\$ 2.000. Tyto kontrakty by byly bývaly měly následující tržní hodnotu vyjádřenou v bodech: 5 kontraktů x 2.034 body = 10.170 bodů. Protože bych byla bývala prodala těchto pět kontraktů přibližně dne 5. prosince 2014 když tyto kontrakty měly hodnotu 10.380 bodů, obchodní ztráta v dolarech, kterou mi způsobil UniCredit činí v tomto případě (10.380 bodů minus 10.170 bodů) x US\$ 50 = US\$ 10.500.

Kdyby byl býval UniCredit uvolnila žádanou částku 23. října 2014, mohla jsem koupit pět zmíněných kontraktů dne 23. října 2014 s požadovanou marží US\$ 2.000. tyto kontrakty by byly bývaly měly následující tržní hodnotu vyjádřenou v bodech: 5 kontraktů x 1.946 bodů = 9.730 bodů. Protože bych byla bývala prodala těchto pět kontraktů přibližně dne 5. prosince 2014 když tyto kontrakty měly hodnotu 10.380 bodů, obchodní ztráta v dolarech, kterou mi způsobil UniCredit činí v tomto případě: (10.380 bodů minus 9.730 bodů) x US\$ 50 = US\$ 32.500.“

Navrhovatelka argumentuje, že požaduje rozumnou a odůvodněnou náhradu, která se rovná střední hodnotě uvedených obchodních ztrát, které jí Instituce způsobil neprovedením sporného platebního příkazu.

6. Tvrzení Instituce

Instituce tvrdí, že Originál platebního příkazu obdržela těsně před 20. listopadem 2014, a opatřila ho razítkem „DORUČENO“ v den jeho doručení pobočce Instituce, která ho vyřizovala a namítá, že žádný jiný doklad o doručení Instituce nemá.

Instituce potvrzuje, že současně s Originálem platebního příkazu přijala originál výpovědi, která obsahuje datum (podpisu) 25. 11. 2014, v textu výpovědi však obsahuje „...[v]ypovídám můj spořicí účet s týdenní výpovědní lhůtou ke dni 10 listopadu 2014.“

Instituce namítá, že originál Výpovědi předložené Institucí, tak Originál platebního příkazu na razítku DORUČENO nesou datum 20. listopadu 2014. Instituce vysvětluje, že pro lhůtu počínající běžet doručením příkazu Instituci, v níž byla Instituce povinna odepsat peněžní prostředky, je rovněž určující 7denní výpovědní doba na Spořicím účtu.

Instituce tvrdí, že o neprovedení platebního příkazu informovala Navrhovatelku dopisem odeslaným obyčejnou poštou koncem listopadu 2014 na korespondenční adresu v USA. Instituce vysvětluje, že nemůže předložit kopii dopisu, protože tato nebyla vyhotovena. Instituce není schopna doložit odeslání dopisu, protože dopis byl odeslán obyčejnou poštou a tudíž bez zaevidování poštovním oddělením Instituce.

Instituce argumentuje, že dne 3. 12. 2014 vypořádal bankéř Spořicí účet a platební příkaz předal dne 4. 12. 2015 ke zpracování servisní organizaci. Důvodem neprovedení platebního příkazu byla primární pochybnost o tom, zda se jedná o listinu nesoucí originál vlastnoručního podpisu Navrhovatelky.

Instituce odmítá tvrzení Navrhovatelky, že Originál platebního příkazu obdržela v říjnu 2014 neboli že datum 10. 11. má v americké angličtině používané Navrhovatelkou znamenat 11. října a nikoli 10. listopadu. Instituce odkazuje na výslovné uvedení data 10. listopadu ve výpovědi Spořicího účtu a na předešlé dva zahraniční platební příkazy z roku 2014, kde pokud by Navrhovatelka napsala datum splatnosti s obráceným pořadím dne a měsíce, pak by byla splatnost ve dnech, které buď předcházely datu splatnosti o několik měsíců anebo takové datum v kalendáři neexistuje.

Instituce na výzvu finančního arbitra nepředložila záznamy telefonické komunikace s Navrhovatelkou s odůvodněním, že pokud s Navrhovatelkou komunikace proběhla, nemá její záznamy k dispozici, protože telefonáty prováděné pobočkami nejsou standardně nahrávány.

Instituce tvrdí, že nelze z ničeho dovodit, že by jediným základem pro měření Navrhovatelkou tvrzeného ušlého zisku měly být pouze a jen investice do vysoce rizikového investičního nástroje zakoupeného v USA. Instituce považuje právní argumenty Navrhovatelky ohledně investičních nástrojů za účelové. Instituce namítá, že v nejobecnější rovině se výnosnost určité investice posuzuje tak, že se tato očekávaná výnosnost investice porovná s potencionálním úrokovým výnosem na účtu u banky, jakožto minimální a přitom bezpečně dosažitelným výnosem, jehož by investor dosáhl, kdyby příslušná částka byla pouze uložena na bankovním běžném účtu.

Instituce dále odkazuje na znění § 2952 nového občanského zákoníku a namítá, že nákup a prodej předmětných investičních nástrojů se ziskem nebyl reálně dosažitelnou okolností, resp. Navrhovatelkou kalkulovaný zisk není částkou, kterou by v předmětném období Navrhovatelka za obvyklých okolností v daném místě získala při pravidelném běhu věci a odkazuje na rozsudky Nejvyššího soudu České republiky 23 Cdo 2416/2012 a 25 Cdo 4312/2008.

Instituce doplňuje, že dne 1. 6. 2015 uzavřela s Navrhovatelkou Rámcovou smlouvu o poskytování bankovních služeb, na základě které Instituce Navrhovatelce zřídila spořicí účet PRIMA a přímé bankovníctví (elektronické bankovníctví – pozn. finančního arbitra).

7. Právní posouzení

Finanční arbitr podle § 12 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi rozhoduje podle svého nejlepšího vědomí a svědomí, nestranně, spravedlivě a bez průtahů a pouze na základě skutečností zjištěných v souladu s tímto zákonem a zvláštními právními předpisy. Podle § 12 odst. 3 zákona o finančním arbitrovi arbitr není finanční arbitr vázán návrhem a aktivně opatřuje důkazy; při svém rozhodování vychází ze skutkového stavu věci a volně hodnotí shromážděné důkazy.

Finanční arbitr z Kopie platebního příkazu, Originálu platebního příkazu a shodných tvrzení obou stran sporu vzal za prokázané, že Navrhovatelka podepsala zahraniční platební příkaz na převod částky ve výši 50.000 Kč z Účtu-T (účet plátce č. ■■■) na Cílový účet (účet příjemce č. ■■■) s vyznačeným datem splatnosti 10. 11. 2014 (dále jen „Platební příkaz“).

Finanční arbitr z Kopie výpovědi, Výpovědi předložené Institucí a shodných tvrzení obou stran sporu vzal za prokázané, že Navrhovatelka podepsala výpověď Spořicího účtu s textem „...[v]ypovídám můj spořicí účet s týdenní výpovědní lhůtou ke dni 10 listopadu 2014. Zároveň přikládám zahraniční platební příkaz ...“ a datem podpisu „25 listopadu 2014“ (dále jen „Výpověď“).

Finanční arbitr vzal z Výpisu za 10-12/2014 za prokázané, že Instituce odepsala dne 3. 12. 2014 z Účtu-T peněžní prostředky ve výši 50.000 Kč ve prospěch Cílového účtu.

Tvrdí-li Navrhovatelka, že peněžní prostředky měla Instituce na základě Platebního příkazu odepsat z Účtu-T již dne 10. 11. 2014, a nikoli 3. 12. 2014, je na místě takové tvrzení Navrhovatelky považovat za tvrzení plátce o nesprávně provedené platební transakci ve smyslu § 117 zákona o platebním styku.

Podle § 117 odst. 1 zákona o platebním styku „*poskytovatel plátce odpovídá plátci za nesprávně provedenou platební transakci, ledaže plátci a tam, kde to přichází v úvahu, také poskytovateli příjemce doloží, že částka nesprávně provedené platební transakce byla řádně a včas připsána na účet poskytovatel příjemce.*“

Podle § 120 odst. 1 zákona o platebním styku „*[j]estliže uživatel tvrdí, že provedenou platební transakci neautorizoval nebo že byla provedena nesprávně, je poskytovatel povinen doložit, že byl dodržen postup, který umožňuje ověřit, že byl dán platební příkaz, že tato platební transakce byla správně zaznamenána, zaúčtována, a že nebyla ovlivněna technickou poruchou nebo jinou závadou.*“

Podmínky účtu T ve svém § 6 bodu 1) mimo jiné stanoví, že „*[p]ři bezhotovostním platebním styku je možné používat jednorázové platební příkazy k úhradě – platby z účtu v Kč a v cizí měně na účty vedené u Živnostenské banky, na účty u jiných tuzemských bank nebo na účty u zahraničních bank.*“

Podle § 6 bodu 3) Podmínek účtu T „*Příkazy ke zúčtování musí obsahovat:*

- a) *bankovní spojení plátce;*
- b) *bankovní spojení příjemce;*
- c) *částku numericky a slovy (liší-li se numericky uvedená částka od slovy uvedené částky, nebo numericky uvedená částka není čitelná, je slovy uvedená částka částkou určující);*
- d) *označení měny;*
- e) *konstantní symbol (charakter plateb) u plateb v Kč nebo platební titul u plateb v cizí měně;*

- f) datum vystavení příkazu;
- g) podpis oprávněných osob.

Bankovní spojení se rozumí číslo účtu a identifikační kód banky, případně název účtu, vyžaduje-li banka jeho uvedení. U úhrad v cizí měně uvádí klient kromě uvedených náležitostí rovněž názvy účtů plátce a příjemce, adresy plátce a příjemce, název banky příjemce, adresu banky příjemce, platební titul a účel platby.“

Podle § 6 bodu 4) Podmínek účtu T „[k]lient může na příkazech k zúčtování dále uvádět: datum splatnosti (datum, kdy mají být prostředky odepsány z účtu), variabilní symbol, specifický symbol.“

Podle § 6 bodu 5) Podmínek účtu T „[b]anka může od klienta vyžadovat doplnění dalších údajů nebo předložení dalších dokladů, pokud je to nutné buď pro řádné provedení zúčtování nebo pokud je to k tomu zavázána platnými právními předpisy.“

Z Kopie platebního příkazu finanční arbitr zjistil, že obsahuje vyplněné údaje:

- 1) v kolonce ZAHRANIČNÍ PLATEBNÍ PŘÍKAZ „X“;
- 2) v kolonce Splatnost „10. 11. 2014“;
- 3) v kolonce Standardní „X“;
- 4) v kolonce Číslo účtu plátce „■“;
- 5) v kolonce Měna účtu „CZK“;
- 6) v kolonce Název Plátce „■“;
- 7) v kolonce Částka „CZK 50.000“;
- 8) v kolonce Měna částky „CZK“;
- 9) v kolonce Měna platby „USD“;
- 10) v kolonce Banka příjemce „JPMorgan Chase, 411 Broadway, Monticello, NY, USA
Swift code: chasus 33“;
- 11) v kolonce Kód země „US“;
- 12) v kolonce Kód banky „Chasus 33“;
- 13) v kolonce Název a adresa příjemce „■“;
- 14) v kolonce Číslo účtu příjemce ve formátu IBAN „Routing number: ■, č.ú. ■“;
- 15) v kolonce Podpis a razítko oprávněné osoby podpis ve znění „■“ (čitelně psacím písmem – pozn. finančního arbitra“).

Nevyplněné jsou kolonky (pro účely tohoto řízení relevantní): *datum vystavení*.

Finanční arbitr zjistil, že kromě údajů, které obsahuje Kopie platebního příkazu, kterou předložila Navrhovatelka, obsahuje Originál platebního příkazu ještě:

- 1) otisk razítka „DORUČENO 20-11-2014, UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a.s. Bankovní dům Náměstí republiky (28)“;
- 2) ručně psaný čas „14:50“;
- 3) otisk razítka „■“ a ručně psaný nečitelný podpis;
- 4) razítko „Podpis SOUHLASÍ, Bankovní dům Náměstí republiky“;
- 5) v kolonce Fax.klíč „■“;
- 6) celá přední stránka přeškrtnuta s uvedením „PROVEDENO“ a „Podpis“ shodný s podpisem v bodu 3.
- 7) na zadní straně Platební příkazu je razítko „PŘIJATO DO ZPS 04.12.14 08 15“.

Navrhovatelka tak v Platebním příkazu nevyplnila povinnou náležitost ve smyslu § 6 bodu 2) písm. f) Podmínek účtu T, když Navrhovatelka nevyplnila v kolonce „Datum vystavení“ datum, kdy skutečně Platební příkaz vystavila.

Podmínkou převodu peněžních prostředků vedených na Účtu-T je vypořádání Spořicího účtu, spočívající v převodu peněžních prostředků z tohoto účtu na Účet-T, přičemž Navrhovatelka si s Institucí ve Smlouvě o účtu dohodla výpovědní dobu Spořicího účtu v délce jednoho týdne (zaškrtnutím kolonky „spořicí účet s výpovědní lhůtou v délce“ a vyplněním kolonky „1 TÝDEN“)

Z Kopie výpovědi i Výpovědi předložené Institucí finanční arbitr zjistil, že jsou podklady v bodech 1) až 5) obsahově totožné a že obsahují:

- 1) v kolonce Číslo účtu „■■■■“
- 2) v kolonce Název účtu „■■■■“
- 3) v kolonce Zde, prosím napište svůj požadavek „Vypovídám můj spořicí účet s týdenní výpovědní lhůtou ke dni 10 listopadu 2014. Zároveň přikládám zahraniční platební příkaz.“
- 4) v kolonce Datum „25 listopadu 2014“
- 5) v kolonce Podpis oprávněné osoby podpis ve znění „■■■■“ (*čitelně psacím písmem – pozn. finančního arbitra*“).

Nadto Výpověď předložená Institucí obsahuje:

- 6) otisk razítka „DORUČENO 20-11-2014, UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a.s. Bankovní dům Náměstí republiky (28)“,
- 7) ručně psaný čas „14:50“,
- 8) otisk razítka „■■■■“ a ručně psaný podpis (*nečitelně psacím písmem – pozn. finančního arbitra*“),
- 9) otisk razítka „Podpis SOUHLASÍ, Bankovní dům Náměstí republiky“.

Výpověď tedy Navrhovatelka datovala k „25 listopadu 2014“, přičemž požadavek Navrhovatelky směřoval do minulosti k „10 listopadu 2014“.

Finanční arbitr ze shromážděných podkladů nezjistil, že by Instituce podala Navrhovatelce jakékoliv instrukce týkající se vyplnění Platebního příkazu nebo Výpovědi, tedy žádné instrukce týkající se vyplnění jednotlivých povinných údajů na Platebním příkazu a Výpovědi.

Podle § 109 zákona o platebním styku „*poskytovatel plátce zajistí, aby peněžní prostředky byly připsány na účet poskytovatel příjemce nejpozději do konce pracovního dne po okamžiku přijetí platebního příkazu.*“, tedy lhůta pro provedení platebního příkazu běží od okamžiku jeho přijetí poskytovatelem plátce.

Okamžik přijetí platebního příkazu je pak definován v § 104 odst. 1 zákona o platebním styku „*okamžikem přijetí platebního příkazu je okamžik, kdy poskytovatel plátce obdrží platební příkaz přímo od plátce nebo z podnětu příjemce.*“ a v případě odložené splatnosti v § 104 odst. 2 zákona o platebním styku „*jestliže se uživatel, který dává platební příkaz k platební transakci, a jeho poskytovatel dohodnou, že provedení platební transakce započne v určitý okamžik, v okamžik, kdy budou splněny určité podmínky, nebo na konci určitého období (dále jen „odložená splatnost platebního příkazu“), považuje se za okamžik přijetí takto určený okamžik.*“

Výrazem „obdrží“ je třeba rozumět skutečnost, že platební příkaz dojde do poskytovatelovy dispoziční sféry a že poskytovatel má možnost se s ním seznámit, a to i v případě že se s ním

ve skutečnosti neseznámí. (Beran, J., Doležalová, D., Strnadel, D., Štěpánová, A.: *Zákon o platebním styku. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2011, str. 496*).

Z otisku razítka Instituce na Výpovědi předložené Institucí i Originále platebního příkazu vyplývá, že Instituce považuje Platební příkaz za obdrženy dne 20. 11. 2014.

Břemeno tvrzení a břemeno důkazní ohledně správnosti provedení platební transakce sice, jak konstatoval finanční arbitr výše, tíží Instituci, ale břemeno tvrzení a břemeno důkazní ohledně skutkových okolností, na nichž se zakládá přijetí platebního příkazu, tíží plátce (Navrhovatelku), neboť on z těchto skutkových okolností dovozuje právní následky ve svůj prospěch (právo vůči poskytovateli na připsání peněžních prostředků na účet poskytovatele příjemce).

Jestliže se tedy Navrhovatelka dovolává nesprávného provedení platební transakce, musí prokázat, že povinnost provést platební transakci poskytovateli vznikla (např. tím, že došlo k přijetí platebního příkazu), zatímco Instituce musí prokázat, že platební transakce byla správně provedena, čímž došlo ke splnění jeho povinnosti.

Navrhovatelka tvrdí, že Platební příkaz musel do dispoziční sféry Instituce dojít přede dnem 20. 11. 2014. Své tvrzení Navrhovatelka dokládá Místopřísežným prohlášením o odeslání Platebního příkazu dne 10. 10. 2014 a současně argumentuje, že je nemožné, aby dopis zasláný z New Yorku byl doručen do Prahy až po čtyřiceti dnech.

Dokladem o odeslání zásilky zpravidla bývá podací lístek nebo obálka, v němž byla zásilka uložena opatřená razítkem poskytovatele přepravy o přijetí k přepravě.

K tvrzením uvedeným v čestném prohlášení Navrhovatelky finanční arbitr odkazuje na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č. 1 Afs 77/2005 „*čestné prohlášení se v obecném správním řízení může stát podkladem pro rozhodnutí, i když není důkazním prostředkem. Čestným prohlášením tedy nemůže být nikdy proveden důkaz: skutečnost jím nemůže být prokázána – pouze osvědčena.*“

Finančnímu arbitrovi se nepodařilo zajistit obálku, ve které Navrhovatelka platební příkaz a výpověď odeslala. Obálka by totiž obsahovala, neboť je to tak obvyklé, razítko poštovního úřadu, který zásilku přijal k doručení. Z obálky by tedy bylo možné zjistit, kdy Navrhovatelka zásilku skutečně podala k poštovní přepravě.

Obálka, ve které Navrhovatelka odeslala platební příkaz a výpověď by významně přispěla k objasnění data odeslání, právní předpisy však Instituci neukládají povinnost archivovat obálky, ve kterých jsou institucím doručovány písemnosti. Finanční arbitr proto nemůže Instituci vytýkat, že obálku nearchivovala.

Finanční arbitr uzavírá, že Navrhovatelka v řízení neprokázala, kdy Instituci odeslala Platební příkaz a Výpověď.

Když finanční arbitr posuzoval podklady, které by dokládaly okamžik doručení Výpovědi a Platebního příkazu Instituci, mohl tak s ohledem na zjištění, že nebyl prokázán okamžik odeslání, vycházet pouze z podkladů, které přímo nebo nepřímo dokládají okamžik doručení Instituci. Přímým důkazem o doručení zásilky by v tomto případě bylo potvrzení poskytovatele přepravy o převzetí zásilky. Nepřímým důkazem o doručení zásilky by v tomto případě byla obálka, která obsahovala Výpověď a Platební příkaz, resp. vyznačení data odeslání na obálce.

Jediným důkazem o doručení platebního příkazu a výpovědi jsou Originál platebního příkazu a Výpověď předložená Institucí shodně opatřeny otiskem razítka „DORUČENO 20-11-2014, UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a.s. Bankovní dům Náměstí republiky (28)“.

Finanční arbitr velmi podrobně posuzoval obsah obou dokumentů a zjistil, že otisky razítka „DORUČENO 20-11-2014, UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a.s. Bankovní dům Náměstí republiky (28)“ jsou jedinými údaji o doručení na nich a současně dokumenty nenesou jakékoli známky manipulace s údaji na nich doplněnými.

Finančnímu arbitrovi nezbývá než konstatovat, že Navrhovatelka v řízení neprokázala ani další skutečnost, a to, že Platební příkaz a Výpověď Instituce obdržela přede dnem 20. 11. 2014.

K námitce Navrhovatelky, že Instituce písemně potvrdila, že požadovaná částka měla být Institucí převedena již v říjnu 2014, což Navrhovatelka dovozuje z e-mailu [redacted] adresovaného Navrhovatelce dne 2. 1. 2015, finanční arbitr konstatuje, že Instituce v tomto případě pouze rekapituluje tvrzení obsažené v reklamaci Navrhovatelky (e-mail ze dne 27. 11. 2014), a nejedná se o vlastní tvrzení Instituce.

Instituce finančnímu arbitrovi současně předložila Platební příkaz I a Platební příkaz II. Platební příkaz I. je opatřen otiskem razítka „DORUČENO 11-02-2014, UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a.s. Bankovní dům Náměstí republiky (16)“ a Platební příkaz II. je opatřen otiskem razítka „DORUČENO 08-04-2014, UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a.s. Bankovní dům Náměstí republiky (16)“. Finanční arbitr z Platebního příkazu I. a Platebního příkazu II. zjistil, že i v těchto případech Navrhovatelka vyplnila v kolonce „Splatnost“ datum, které vzhledem k výpovědní lhůtě Spořicího účtu a datu doručení těchto příkazů Institucí nebylo možné v těchto termínech realizovat. Konkrétně pak u Platebního příkazu I. uvedla Navrhovatelka datum splatnosti 15. 2. 2014, ačkoliv byl příkaz Institucí doručen 11. 2. 2014 a u Platebního příkazu II. uvedla Navrhovatelka datum splatnosti 1. 4. 2014, ačkoliv byl příkaz Institucí doručen až 8. 4. 2014. Finanční arbitr dále zjistil, že Instituce provedla opravu Navrhovatelkou uvedených dat splatností, a to u Platebního příkazu I. na datum 18. 2. 2014 a u Platebního příkazu II. na datum 16. 4. 2014.

Obecně, přijetím platebního příkazu začíná běžet lhůta poskytovateli plátce pro připsání částky platební transakce na účet poskytovatel příjemce, resp. na účet příjemce. Od stejného okamžiku běží poskytovateli plátce lhůta pro případné odmítnutí platebního příkazu a oznámení této skutečnosti uživateli (*Beran, J., Doležalová, D., Strnadel, D., Štěpánová, A.: Zákon o platebním styku. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2011, str. 495*).

Tvrzení, že v průběhu měsíce listopadu 2014, konkrétně pak i dne 20. 11. 2014 Navrhovatelka telefonicky kontaktovala Institucí, Navrhovatelka nedoložila. Instituce telefonní kontakt s Navrhovatelkou nepotvrdila, ale ani nevyvrátila, neboť telefonáty prováděné pobočkami nejsou standardně nahrávány. Stávající právní předpisy institucím neukládají povinnost pořizovat záznamy telefonních hovorů. Finanční arbitr proto nemůže Institucí vytýkat, že telefonní záznamy nemá (ať už z důvodu, že telefonní hovory nezaznamenává nebo že uplynula archivační lhůta), přestože by takový důkazní prostředek mohl přispět ke zjištění, zda Navrhovatelka Institucí telefonicky kontaktovala.

Finanční arbitr zajistil jako první podklad o komunikaci Navrhovatelky s Institucí a nazpět v souvislosti s Výpovědí a Platebním příkazem až E-mail z 27. 11. 2014 a E-mail z 1. 12. 2014, ve kterém pracovník Instituce Navrhovatelce sděluje „*Váš požadavek, který nám byl zaslán poštou, jsme nebyli schopni akceptovat z důvodu ochrany vašich finančních prostředků a našich*

interních předpisů. Platební příkazy akceptujeme ve výjimečných případech, kde se musí jednat o originál psaný modrou propiskou, musí souhlasit podpis s podpisovým vzorem a musí bankéř učinit ověření s majitelem. Ve vašem případě nebylo možno rozpoznat, zda-li se jedná o originál nebo kopii. Z toho důvodu jsme žádosti nevyhověli. Informaci o zamítnutí žádosti jsme Vám zaslali poštou do USA na vaši korespondenční adresu. Pro uskutečnění Vaší žádosti Vás prosíme o zaslání nové žádosti zaslané na originál dokumentu a modrou propiskou.“

Podle § 105 odst. 1 zákona o platebním styku „[p]oskytovatel může odmítnout provést platební příkaz pouze tehdy, nejsou-li splněny smluvní podmínky pro jeho provedení, nebo stanoví-li tak jiný právní předpis. [...]“

Podle § 5 bodu 6) Podmínek účtu T „[d]ispozice s prostředky na účtu banka provede na základě originálu písemného příkazu opatřeného podpisem majitele účtu nebo osob zmocněných a tyto jsou shodné s podpisovým vzorem uloženým v bance.“

Podle § 5 bodu 8) Podmínek účtu T „[b]anka je oprávněna provádět identifikaci klienta a ověřovat si veškeré dispozice a skutečnosti uváděné klientem. Nebudou-li ověřeny všechny identifikační údaje, je banka oprávněna odmítnout provést operaci.“

Podle § 9 bodu 1) Podmínek účtu T „[b]anka je oprávněná odmítnout provedení těch příkazů k zúčtování,

- a) které neobsahují bankou požadované náležitosti,*
- b) které jsou nečitelné nebo jsou údaje škrtnuty, mazány nebo měněny,*
- c) které nejsou doloženy podklady nebo jinými údaji požadovanými bankou nebo zvláštními předpisy,*
- d) na jejichž zúčtování není na účtu dostatek prostředků,*
- e) které jsou podepsány osobami, jejichž podpisový vzor banka nemá k dispozici nebo neshoduje-li se podpis s platným podpisovým vzorem uloženým v bance nebo je-li podpis na příkaze ve fotokopii.*

Neprovedené příkazy banka nevrací, zakládá je do své registratury a písemně vyrozumí klienta.“

Instituce odmítla provést Platební příkaz z důvodu primární pochybnosti o tom, zda se jedná o listinu nesoucí originál vlastnoručního podpisu Navrhovatelky. Instituce tak odmítla provést Platební příkaz v souladu s § 9 odst. 1 písm. e) Podmínek účtu T ve spojení s § 105 odst. 1 zákona o platebním styku. Finanční arbitr po porovnání Originálu platebního příkazu a Kopie platebního příkazu předložené Navrhovatelkou zjistil, že Navrhovatelka pro vyplnění a podepsání Platebního příkazu použila černou propisovací tužku.

S přihlédnutím k smluvním ujednáním, konkrétně k § 9 bod 1 písm. e) Podmínek účtu T tedy Instituce mohla mít pochybnosti o tom, zda podpis je originálním podpisem Navrhovatelky.

Jak finanční arbitr uvedl již shora, Platební příkaz neobsahoval povinnou náležitost ve smyslu § 6 bodu 2) písm. f) Podmínkami účtu T, tedy „datum vystavení“ Platebního příkazu. Jako datum splatnosti uvedla Navrhovatelka na Platebním příkazu „10. 11. 2014“, ale na Výpovědi uvedla jako datum jejího vyhotovení „25 listopadu 2014“.

Finanční arbitr shrnuje, že ze shromážděných podkladů, ať už přímo nebo nepřímo, vyplývají skutečnosti, které nedokládají běh věci tak, jak ho předkládá Navrhovatelka.

Finanční arbitr konstatuje, že Instituce nenese odpovědnost za nesprávně provedenou platební transakci podle § 117 odst. 1 zákona o platebním styku.

Podle § 105 odst. 2 zákona o platebním styku: „[o]dmítne-li poskytovatel provést platební příkaz, poskytne nebo zpřístupní uživateli informaci o této skutečnosti dohodnutým způsobem při nejbližší příležitosti, nejpozději ve lhůtě uvedené v § 109 a 113, a je-li to možné, oznámí mu důvody odmítnutí a postup pro nápravu chyb, které byly důvodem odmítnutí. [...]“

Podle § 109 odst. 1 zákona o platebním styku „[p]oskytovatel plátce zajistí, aby peněžní prostředky byly připsány na účet poskytovatele příjemce nejpozději do konce následujícího pracovního dne po okamžiku přijetí platebního příkazu.“

Komentované ustanovení je prohlášeno za dispozitivní v případech platebních transakcí s mimoevropským prvkem. Je-li platební transakce denominována v měně jiného než členského státu nebo provádí-li poskytovatel plátce platební transakci na území jiného než členského státu, mohou se plátce a jeho poskytovatel odchýlit od stanovených lhůt. V takovém případě nejsou vázáni ani maximální lhůtou čtyř pracovních dnů, kterou směrnice o platebních službách stanoví pro platební transakce prováděné v rámci EHP. (Beran, J., Doležalová, D., Strnadel, D., Štěpánová, A.: *Zákon o platebním styku. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2011, str. 495*).

Ze shromážděných podkladů finanční arbitr nezjistil, že by si Instrukce a Navrhovatelka dohodly jinou lhůtu než lhůtu stanovenou v § 109 odst. 1 zákona o platebním styku, proto finanční arbitr bere za lhůtu, ve které měla Instrukce povinnost informovat Navrhovatelku o odmítnutí provést Platební příkaz jeden pracovní den, tedy do 21. 11. 2014.

Instrukce na výzvu finančního arbitra nepředložila kopii dopisu, na který odkazuje v e-mailu ze dne 1. 12. 2014, současně Instrukce nedoložila, kdy a zda byl tento dopis Navrhovatelce odeslán a doručen. Finanční arbitr tak má za to, že Instrukce v řízení neprokázala, že by dopis s informací o neprovedení Platebního příkazu Navrhovatelce zaslala, tak jak požaduje § 105 odst. 2 zákona o platebním styku a finanční arbitr bere za prokázané, že Instrukce informovala Navrhovatelku o neprovedení Platebního příkazu až dne 1. 12. 2014.

Finanční arbitr konstatuje, že Instrukce porušila § 105 odst. 2 zákona o platebním styku, když neposkytla nebo nezpřístupnila Navrhovatelce informaci o odmítnutí provést Platební příkaz.

Podle § 5 bodu 8) Podmínek účtu T „[b]anka je oprávněna provádět identifikaci klienta a ověřovat si veškeré dispozice a skutečnosti uváděné klientem [...]“

Z e-mailové komunikace mezi Instrukcí a Navrhovatelkou ze dne 2. 12. 2014 v časech 2:44 AM, 11:59 AM a 8:53 PM finanční arbitr zjistil, že Instrukce a Navrhovatelka se dodatečně dohodly na provedení Platebního příkazu. Instrukce po ověření, že se jedná o Platební příkaz Navrhovatelky, provedla dne 3. 12. 2014 okamžité vypořádání Spořicího účtu a převod peněžních prostředků ve výši 50.000 Kč podle Platebního příkazu.

Pokud jde o Navrhovatelkou namítanou praxi, finanční arbitr z Platebního příkazu I. a Platebního příkazu II. zjistil, že i na těchto platebních příkazech uvedla Navrhovatelka data splatnosti, ve kterých nemohly být tyto příkazy realizovány, jak je uvedeno výše. Platební příkaz I. dále neobsahoval v kolonce „Datum vystavení“ datum, kdy Navrhovatelka Platební příkaz I. skutečně vystavila. Instrukce se v případě těchto dvou platebních příkazů vždy ad hoc s Navrhovatelkou dohodla na úpravě data splatnosti a následné realizaci příkazů.

Předmětem projednávaného sporu je však neprovedení Platebního příkazu a finanční arbitr musel zkoumat, zda Instrukce v tomto konkrétním případě postupovala v souladu se zákonnými

a smluvními ujednáními. Z hlediska projednávaného sporu je proto irrelevantní, jak strany sporu v jednotlivých případech postupovaly v minulosti, neboť postup Instituce v jednotlivých případech v minulosti nezavazuje Instituci postupovat shodným způsobem i v budoucnu.

8. Odpovědnost za škodu

Finanční arbitr výše konstatoval, že Instituce neposkytla Navrhovatelce informace podle § 105 odst. 2 zákona o platebním styku. Porušení této povinnosti nepochybně představuje porušení právní povinnosti ve smyslu ustanovení § 2913 nového občanského zákoníku.

Předpoklady vzniku nároku na náhradu škody jsou porušení právní povinnosti, škoda, příčinná souvislost mezi porušením povinnosti a vznikem škody a absence okolností vylučujících odpovědnost.

Z hlediska tradičního členění škody je nahrazován ušlý zisk a skutečná škoda. Skutečná škoda představuje snížení jmění poškozeného, ušlý zisk pak ztrátu, resp. nerozmnožení jmění oproti odůvodněné naději na zisk, je-li takový majetkový přínos podložen již existujícími či reálně dosažitelnými okolnostmi, z nichž lze usuzovat, že nebyť škodné události, k zamýšlenému zisku by skutečně došlo.

Mezi porušením povinnosti a škodou musí existovat příčinná souvislost, neboť pouze následek, který nastal v souvislosti s porušením povinnosti, může být přičítán konkrétní osobě.

Finanční arbitr tak dále zkoumal, zda existuje příčinná souvislost mezi porušením informační povinnosti Instituce a Navrhovatelkou tvrzeným ušlým ziskem, spočívající v nemožnosti realizovat obchod s investičními nástroji dne 10. 11. 2014 anebo dne 23. 10. 2014.

Finanční arbitr odkazuje na Rozsudek Nejvyššího soudu 23 Cdo 337/2007: „*Existence příčinné souvislosti mezi protiprávním úkonem a vznikem škody je jedním z předpokladů odpovědnosti za škodu. V každém konkrétním případě je nutno zkoumat, zda mezi protiprávním úkonem a škodou existuje vztah příčiny a následku. Příčinná souvislost je dána tehdy, jestliže je škoda podle obecné povahy, obvyklého chodu věci a zkušeností adekvátním důsledkem protiprávního úkonu. Současně se musí prokázat, že škoda by nebyla nastala bez této příčiny. Musí jít o přímou (nikoli zprostředkovanou) příčinu. Otázka příčinné souvislosti mezi určitým protiprávním úkonem a konkrétní škodou je sice v prvé řadě otázkou skutkovou, přičemž soud zjišťuje její existenci, nicméně závěr, zda v konkrétním případě je či není dána příčinná souvislost, je současně otázkou právní, neboť soud tak činí závěr o existenci jednoho z předpokladů odpovědnosti za škodu. Tento právní závěr je samozřejmě závislý na skutkovém zjištění.*“

V tomto případě finanční arbitr konstatuje, že porušení informační povinnosti ze strany Instituce nemůže mít za následek nemožnost realizovat obchod s investičními nástroji dne 10. 11. 2014 anebo 23. 10. 2014, jak tvrdí Navrhovatelka. Jak finanční arbitr konstatoval výše, ze shromážděných podkladů dospěl ke skutkovému zjištění, že Platební příkaz a Výpověď Instituce obdržela s vysokou mírou pravděpodobnosti dne 20. 11. 2014. Pokud by tedy Instituce splnila svou informační povinnost, měla Navrhovatelku informovat o odmítnutí provést Platební příkaz nejpozději ve lhůtě jednoho pracovního dne, tedy do 21. 11. 2014.

Současně finanční arbitr poukazuje na to, že i kdyby Instituce provedla Platební příkaz ke dni 10. 11. 2014 tak, jak Navrhovatelka určila splatnost, nemohla současně téhož dne vzhledem ke lhůtám pro provedení platebních transakcí obdržet peněžní prostředky na Cílový účet a současně provést nákup investičních nástrojů. Z povahy věci pak takový nákup nemohla provést dne 23. 10. 2014.

Protože finanční arbitr nezjistil, že by mezi porušením povinnosti Instituce informovat Navrhovatelku o odmítnutí provést Platební příkaz a Navrhovatelkou tvrzenou nemožností realizovat obchod s investičními nástroji dne 10. 11. 2014 anebo 23. 10. 2014 existovala přímá příčinná souvislost, chybí tím i jeden z předpokladů pro vznik odpovědnosti Instituce za škodu.

Pokud se jedná o ušlý zisk, finanční arbitr doplňuje a odkazuje na Rozsudek Nejvyššího soudu 28 Cdo 1119/2012 „*Ušlý zisk „je v podstatě ušlým majetkovým prospěchem spočívajícím v nenastalém zvětšení (rozmnožení) majetku, kterého bylo možno důvodně očekávat s ohledem na pravidelný běh věcí, pokud by nebylo došlo ke škodné události.“ Jinými slovy, ušlý zisk spočívá v nezvětšení majetku poškozeného jen a pouze v důsledku škodné události.“* a Rozsudek Nejvyššího soudu 28 Cdo 2121/2010 „*Za ušlý zisk je považována pouze ta újma, jež poškozenému vznikla tím, že v důsledku škodné události nedošlo k takovému rozmnožení jeho majetkových hodnot, jež se dalo očekávat s ohledem na pravidelný běh události. Nepostačuje přitom pouhá pravděpodobnost zvýšení majetkového stavu v budoucnu, ale musí být poškozeným najisto postaveno, že nebýt škodné události, tak by se jeho majetkový stav zvýšil. Vymezení ušlého zisku pak musí být podloženo existujícími či reálně dosažitelnými okolnostmi, z nichž lze usuzovat, že škodní událost skutečně zasáhla do průběhu konkrétního děje vedoucího k určitému zisku. Ušlý zisk nemůže představovat jen zmaření zamýšleného výdělečného záměru či příslibu možného výdělku, není-li takový majetek přínosem podložený již existujícími či reálně dosažitelnými okolnostmi, z nichž lze usuzovat, že nebýt škodné události, k zamýšlenému zisku by skutečně došlo.“*

Pokud jde o další požadavky Navrhovatelky, finanční arbitr Navrhovatelce poskytl ze spisu kopii Originálu platebního příkazu a kopii Výpovědi předložené Institucí jako součást přípisu ze dne 13. 4. 2015, evid. č. FA/3975/2015, v rámci sdělení finančního arbitra o stavu řízení.

Finanční arbitr dále zjistil, že dne 1. 6. 2015 uzavřela Instituce s Navrhovatelkou Rámcovou smlouvu o poskytování bankovních služeb, na základě které Instituce zřídila pro Navrhovatelku spořicí účet PRIMA a internetové bankovníctví. V řízení před finančním arbitrem se lze domáhat splnění povinnosti, která vyplývá ze zákona, z právního vztahu nebo z porušení práva, proto finanční arbitr není příslušný k řešení požadavku Navrhovatelky na sdělení jména ředitele Instituce, který schválil neprovedení Platebního příkazu.

Finanční arbitr současně zjistil, že k Institucí uspokojenému nároku Navrhovatelky na zaplacení jí požadované částky 30 amerických dolarů, jakožto Navrhovatelkou vyčíslenou ztrátou způsobenou změnou kurzu mezi českou korunou a americkým dolarem během doby kdy Instituce zadržovala platbu, Instituce uvedla „*přestože se v rámci reklamačního šetření neprokázalo, že by banka záměrně zadržovala Vaše finanční prostředky, rozhodla se kompenzovat Vám jako své dobré klientce částku 30 USD, kterou jste vyčísli jako vzniklý kurzovní rozdíl.“* Finanční arbitr má tak za to, že Instituce tak učinila vstřícný krok vůči Navrhovatelce v rámci zachování dobrých obchodních vztahů.

Pokud jde o stížnost Navrhovatelky, že finanční arbitr zasláním Navrhovatelkou požadované spisové dokumentace elektronickou poštou porušil zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, finanční arbitr sděluje, že Navrhovatelce již v průběhu řízení poskytl své stanovisko a k řešení stížnosti není finanční arbitr s odkazem na § 1 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi příslušný.

9. K výroku rozhodnutí

Finanční arbitr na základě shromážděných podkladů zjistil, že Instituce nenese odpovědnost za nesprávně provedenou transakci podle § 117 odst. 1 zákon o platebním styku, když v souladu s § 9 odst. 1 písm. e) Podmínek účtu T ve spojení s § 105 odst. 1 zákona o platebním styku odmítla provést Platební příkaz.

Přestože finanční arbitr v řízení dospěl k závěru, že Instituce porušila povinnost stanovenou v § 105 odst. 2 zákona o platebním styku, když dne 21. 11. 2014 neinformovala nebo nepřístupnila Navrhovatelce informaci o odmítnutí provedení Platebního příkazu, nemohlo toto porušení právní povinnosti způsobit Navrhovatelce škodu.

Finanční arbitr současně nezjistil, že Navrhovatelce vznikl v důsledku porušení Instituce ušlý zisk, neboť ušlý zisk spočívá v nezvětšení majetku poškozeného jen a pouze v důsledku škodné události. Pokud finanční arbitr konstatoval, že porušení Instituce spočívá v neposkytnutí informaci dne 21. 11. 2014, nelze nárokovat ušlý zisk spočívající v nemožnosti nákupu investičních nástrojů dne 10. 11. 2014 nebo dokonce 23. 10. 2014. Mezi porušením povinnosti a tvrzeným ušlým ziskem neexistuje příčinná souvislost.

Na základě všech výše uvedených skutečností rozhodl finanční arbitr tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto nálezu.

P o u ě n í :

Proti tomuto nálezu lze podle § 16 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi do 15 dnů od jeho doručení podat písemně odůvodněné námitky k finančnímu arbitrovi. Práva podat námitky se lze vzdát. Včas podané námitky mají odkladný účinek.

Podle § 17 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi, nález, který již nelze napadnout námitkami, je v právní moci.

V Praze dne 21. 7. 2015

Mgr. Monika Nedelková
finanční arbitr